

Arbeidsdepartementet
Postboks 8019 Dep.
0030 OSLO

Att:

Deres ref.
11/3458-

Vår ref.
11/1833-13 410.0/GEHO/vean

Dato:
Oslo, 04.10.2011

Høring - Forslag om offentlig godkjenningsordning i renholdsbransjen

Vi viser til departementets brev av 7. juli i år vedrørende høring om forslag om offentlig godkjenningsordning i renholdsbransjen.

Innledningsvis vil vi uttrykke tilfredshet med at Regjeringen nå legger frem forslag til godkjenningsordning for renholdsbransjen. Partene i bransjen har selv tatt til orde for en slik ordning i lenger tid, og forslaget er også utformet i dialog med partene.

LO og forbunda støtter derfor i det vesentligste opp under departementets forslag slik det er fremlagt i nevnte høringsbrev.

Fafos rapport: ”Til renholdets pris”, viser at utfordringene i bransjen er av en slik karakter at det er nødvendig å sette inn omfattende tiltak for å skape større grad av seriøsitet, og å sikre ansattes lønns- og arbeidsvilkår. Den foreslåtte godkjenningsordningen, sammen med Regionale Verneombud og den nylig vedtatte allmenngjøringsforkrift for renholdsbransjen, danner et godt grunnlag for det videre arbeidet med dette.

Det er likevel noen sider av ordningen vi ønsker å kommentere i tillegg til det departementet spesielt har bedt om tilbakemelding på.

EØS-rettslige vurderinger

Hva angår departementets EØS-rettslige vurderinger har vi ingen bemerkninger utover det departementet selv har anført.

Godkjenningssenheten

I høringsbrevet punkt 4-3 har Departementet bedt høringsinstansene om å spesielt vurdere valg av modell for organisering av godkjenningssenheten. Selv mener departementet det er flere hensyn som taler for at godkjenningssenheten blir en oppgave for Arbeidstilsynet.

Vi støtter departementets vurderinger, og anbefaler at godkjenningssenheten blir en oppgave for Arbeidstilsynet.

Godkjenningen

Som nevnt ovenfor skal godkjenningsordningen kombinere forhåndsvurdering og etterfølgende tilsyn. Det betyr at den godkjenning som leder frem til registrering og utstedelse av ID-kort ikke bygger på et tilsyn ved bedriften, men en kontroll av innsendt dokumentasjon. Hvorvidt alle opplysninger bedriften fremsetter er korrekte, vil først bli klart ved et eventuelt senere tilsyn.

Dette gir ingen garanti for at alle forhold er i orden. Blant annet har Fellesforbundet erfaring med at det i useriøse virksomheter ofte foregår et omfattende juks med kontrakter og lønnsopplysninger. Til dette kan det også nevnes at Arbeidstilsynet i sin årsrapport for 2009 påpeker at det for byggebransjen fortsatt er visse problemer knyttet til enmannsvirksomheter, små foretak og ikke minst i forbindelse med svart og useriøs byggeaktivitet. Det er liten grunn til å tro at forholdene er annerledes for renholdsbransjen.

Vi er bekymret for at tiden fra forhåndsvurderingen blir gitt og fram til etterfølgende tilsyn blir så lang at vi opplever spekulasjoner rundt dette. Vi henviser til Fafos rapport ” Til renholdets pris” der det fremkommer at om lag halvparten av nyetablerte virksomheter er borte i løpet av to år. selv om mange av de som forsvinner er små foretak, vil det likevel bety at de kan starte opp og drive i lenger tid, uten å få tilsyn.

I høringsdokumentet foreslår departementet at tilsynsmyndighetene skal prioritere å følge opp nye godkjente virksomheter, og vi mener dette er helt avgjørende for å sikre ordningens legitimitet.

Departementet har selv vurdert en eventuell tidsbegrensning av godkjenningen, et alternativ også LO har vurdert. Vi mener at en slik tidsbegrensning kan være viktig for å opprettholde en bevissthet om vilkårene og at dette bør oppleves som fordelaktig også hos de seriøse aktørene i bransjen. Vi foreslår derfor en godkjenningsperiode på 3 år,

Likefullt vil en tidsbegrenset godkjenning kun utløse en ny godkjenningsrunde, men ikke tilsyn. Og det er nettopp det vi er bekymret for, at det går for lang tid fra godkjenning til et eventuelt tilsyn, og at ikke alle får tilsyn.

Derfor tror vi det vil være vel så viktig med et fastlagt tilsyn, og vi ser for oss at forskriften bør stille krav til at alle godkjente bedrifter skal ha tilsyn innen et nærmere bestemt tidsrom på f.eks to år etter godkjenning.

Oppstart av ny virksomhet

Ordningen er også lagt opp slik at bedriftene kan starte opp/fortsette sin drift, på grunnlag av en bekreftelse om at de har søkt om godkjenning. At reglene må være slik for eksisterende virksomheter i forbindelse med forskriftens ikrafttredelse ser vi, men nye virksomheter bør i hvert fall ha en godkjenning etter vilkårene i forskriftens § 3 første led, for å kunne starte opp driften. Ikke bare en bekreftelse på at de har søkt. Den dokumentasjon som skal fremlegges er tross alt ikke så omfattende.

Dette forutsetter at behandlingstiden er kort, slik at den ikke blir et unødvendig hinder for oppstart av virksomhet.

Reaksjoner – konsekvenser

LO støtter departementets forslag om at det skal være ulovlig å kjøpe renholdstjenester fra virksomheter som ikke er godkjent og at brudd på dette kan følges opp med ordinære sanksjonsmuligheter.

Derimot stiller vi spørsmålsteget ved om de reaksjoner som tilsynet kan iverksette ved funn av bedrifter uten godkjenning og ID-kort, eller funn av brudd på vilkårene i allerede godkjente virksomheter, er tilstrekkelige for at ordningen skal bli effektiv. Vi mener at slike tilfeller må lede til sterke reaksjoner, slik vi også uttrykte det i forbindelse med høringen om ID-kort

Dersom det ved tilsyn avdekkes mangel på godkjenning eller at godkjenningvilkårene ikke lenger er til stede, må dette få konsekvenser av en slik karakter at det virker avskrekkende.

Vi er usikre på om dette kan løses på en god måte etter dagens regelverk, og imøteser derfor departementets vurdering av om Arbeidstilsynet bør gis myndighet til å anvende administrative gebyr som sanksjonsform ved brudd på Arbeidsmiljøloven.

Godkjenningvilkår

Vi mener at departementet i sitt forslag har forslått de vesentligste forhold, men i tillegg har vi forslag til ytterligere forhold vi mener bør med i forskriftens § 3 første ledd.

For det første ønsker vi at dokumentasjonen også skal vise at bedriften har en ordning som sikrer de ansatte obligatorisk tjenestepensjon. For det andre ønsker vi at dokumentasjon på obligatorisk HMS-opplæring skal inngå som en del av godkjenninggrunnlaget.

Økonomi

At ordningen vil medføre økonomiske og administrative konsekvenser er åpenbart. Spesielt vil det i en oppstartsfase være et omfattende press for å få på plass godkjenning. Hvordan situasjonen vil se ut om et års tid er det derimot vanskeligere å spå. Det vil ikke være unaturlig å anta at ordningen kan legge en demper på antall nyetableringer, men det kan også være at tilveksten av nye bedrifter forholder seg stabilt, men at disse velger å drive på feil side av loven.

Som vi har redegjort for i det ovennevnte, er vi bekymret for at tilsynet ikke blir omfattende nok, og fremhever derfor betydningen av at det settes inn nok ressurser til oppfølging.

Med vennlig hilsen
LANDSORGANISASJONEN I NORGE

Gerd Kristiansen
(sign.)

Geir Høibråten
(sign.)

Dette brevet er godkjent elektronisk i Landsorganisasjonen i Norge og har derfor ingen signatur.